

แนวทางการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา

ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักทดสอบทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

**แนวทางการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพการศึกษา
ตามกฎกระทรวงการประกัน
คุณภาพการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑**

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

- ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๕๖๔-๐๗๒-๕
- ปีที่พิมพ์ : พ.ศ.๒๕๖๓
- จำนวนพิมพ์ : ๑,๐๐๐ เล่ม
- จัดพิมพ์โดย : สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
- ลิขสิทธิ์เป็นของ : สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
- โทรศัพท์ : ๐-๒๒๘๘-๕๗๕๗-๘
- โทรสาร : ๐-๒๖๒๘-๕๘๖๒
- เว็บไซต์ : <http://bet.obec.go.th>
- พิมพ์ที่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง
ที่อยู่ ๑๓/๑๔ ม.๕ แขวงบางด้วน เขตภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐
โทร.๐๘๑-๗๓๒-๔๒๔๖

กระทรวงศึกษาธิการ มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการปรับปรุงมาตรฐานและประเด็นพิจารณาให้สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง กำหนดเกณฑ์และรายการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Evidence Based) ลดภาระการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ยึดหลักการตัดสินระดับคุณภาพตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) ของผู้ประเมิน และใช้การตรวจทานผลการประเมินโดยคณะกรรมการประเมินในระดับเดียวกัน (Peer Review) ปรับกระบวนการทศน์ในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษามีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ในการปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา ของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกัน
คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งตามกฎหมายกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำคู่มือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สามารถใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน นิเทศ ติดตาม และช่วยเหลือ
สถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษา
สามารถใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขอขอบคุณผู้บริหาร
ครู อาจารย์ ศึกษาพิเศษ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการจัดทำ
คู่มือชุดนี้ให้สมบูรณ์ และหวังว่าสถานศึกษาทุกสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
จะได้รับประโยชน์จากคู่มือชุดนี้ ใช้คู่มือชุดนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมาย
ที่กำหนดไว้ได้อย่างยั่งยืน

(นายอำนาจ วิทยานุกูล)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลังจากกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ นโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำคู่มือ สำหรับให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

โดยคู่มือนี้ มีจำนวน ๕ เล่ม มีเนื้อหาสาระครอบคลุมรายละเอียดตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งนำเสนอหลักการ เหตุผล แนวคิด และกรณีตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ดังนี้

เล่มที่	ชื่อเอกสาร	สาระสำคัญ
๑	แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑	แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และกรณีศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง

เล่มที่	ชื่อเอกสาร	สาระสำคัญ
๒	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	แนวคิด หลักการ แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และตัวอย่างการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๓	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	แนวคิด หลักการ ความสำคัญ กระบวนการจัดทำ และตัวอย่างของแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan)
๔	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา	หลักการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง ขั้นตอน โครงสร้าง และตัวอย่าง การจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา
๕	การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก	ความหมาย หลักการ แนวคิดและวัตถุประสงค์ของการประเมินคุณภาพภายนอก การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก และตัวอย่างแนวทางการเตรียมข้อมูล/ร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์

คำนำ	ก
คำชี้แจง	ค
สารบัญ	จ
ตอนที่ ๑ บทนำ	๓
● แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	๓
● การเปลี่ยนแปลงในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	๖
● ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก	๘
ตอนที่ ๒ แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	๑๗
● กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	๑๘
● จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	๑๘
● ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา	๑๙
● ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา	๒๐
● ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษา	๒๑
● จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	๒๒

ตอนที่ ๓ กรณีศึกษา

๒๕

บรรณานุกรม

๔๓

ภาคผนวก

๔๕

คณะทำงาน

๖๕

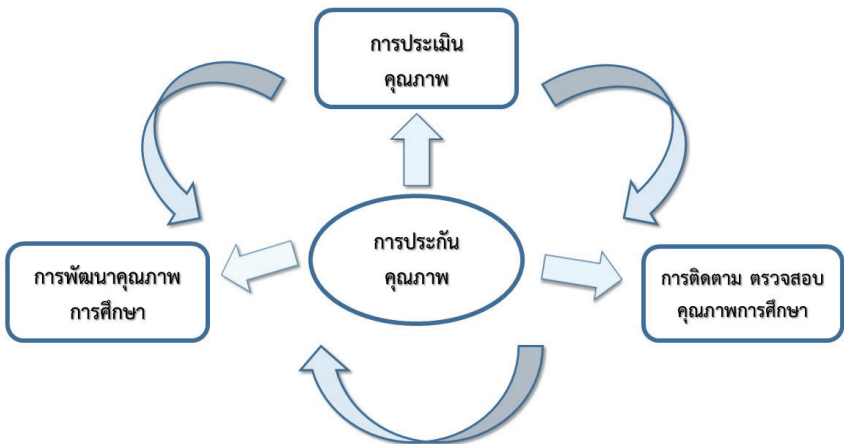

ตอนที่ ๑

บทนำ

๑. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง ดังแสดงในแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ แสดงองค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

จากแผนภาพที่ ๑ จะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการ กำหนดมาตรฐานคุณภาพของผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย รวมทั้งมาตรฐาน กระบวนการดำเนินงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เชื่อว่า จะสามารถส่งผลให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ในระหว่างดำเนินงาน จัดการศึกษาสู่เป้าหมาย สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จำเป็นต้องมีการ พัฒนากลไกในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาด้านกระบวนการบริหาร และการจัดการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านคุณภาพผู้เรียน โดยบุคคลภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้สถานศึกษาต้องมีการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูล ผลการดำเนินงานที่สะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและกระบวนการบริหารและการจัดการ และนำผลไปเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ยั่งยืนต่อไป

ในส่วนของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หลังจากสถานศึกษา ดำเนินการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และนำ ผลการประเมินคุณภาพภายในดังกล่าวมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนา มาตรฐานหรือพัฒนาเป้าหมาย และปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานปกติ ของสถานศึกษา คือ กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนแล้วดำเนินงาน ตามแผนที่วางไว้ควบคู่ไปกับการติดตามตรวจสอบกระบวนการดำเนินงาน ระหว่างการปฏิบัติ และประเมินคุณภาพเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด พร้อมทั้งใช้ผลการประเมินเป็นฐานการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในวงจร การพัฒนาให้คุณภาพสถานศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ทั้งนี้ทุกสถานศึกษา

ต้องพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการศึกษาปกติของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการสำคัญ ได้แก่ ๑) หลักการมีส่วนร่วมแบบร่วมแรงร่วมใจในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของทุกคนในสถานศึกษา ๒) หลักการร่วมรับผิดชอบในผลการจัดการศึกษาอย่างตรวจสอบได้ คือมีร่องรอยสารสนเทศสำหรับอธิบายคุณภาพต่อสาธารณชนที่สามารถตรวจสอบได้ และ ๓) หลักการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องรับผิดชอบและร่วมลงมือดำเนินการทุกขั้นตอนของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้โดยอาศัยกระบวนการดำเนินการพัฒนาคุณภาพด้วยวงจรคุณภาพแบบ PDCA คือ มีกระบวนการวางแผนกำหนดเป้าหมายคุณภาพ (Plan) ดำเนินการตามแผนควบคู่กับการติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพระหว่างดำเนินงาน (Do & Check) กระบวนการนำผลการประเมินมาเป็นฐานการตัดสินใจพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้นต่อเนื่องตามลำดับ (Act)

ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอก เป็นบทบาทหน้าที่ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบและให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดังนั้นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก จึงเป็นกลไกที่มีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งและสร้างความเชื่อมั่นต่อสังคม

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา มีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็น ไม่สอดคล้องกับงานปกติเป็นภาระในการปฏิบัติ การประเมินและรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๓ และประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

๒.๑ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนดหรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ

๒.๒ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

และยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน และใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

๒.๓ การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา

๑) **ปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินคุณภาพการศึกษา** ทั้งระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก กล่าวคือในระบบการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการนำแนวคิดและกระบวนการประเมินแนวใหม่ ที่สามารถสะท้อนคุณภาพสถานศึกษาได้ตรงตามความเป็นจริง สอดคล้องกับภาระหน้าที่และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระแก่สถานศึกษา และใช้ผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ตรงประเด็น คือแนวคิดการประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) ในขณะที่ระบบการประเมินภายนอก เน้นอิงแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ซึ่งกระบวนการประเมินทั้งสองแนวคิดต้องอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Based Assessment) และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) รวมทั้งการทบทวนผลการประเมินโดยบุคคลระดับเดียวกัน (Peer Review) เพื่อให้การประเมินมีความตรง และสามารถนำสู่การใช้ผลการประเมินสู่การพัฒนาต่อเนื่องอย่างตรงประเด็น และมีประสิทธิภาพต่อไป

๒) **ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา** มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญคือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน และ

การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็น เพื่อขจัดภาวะซ้ำซ้อน และเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

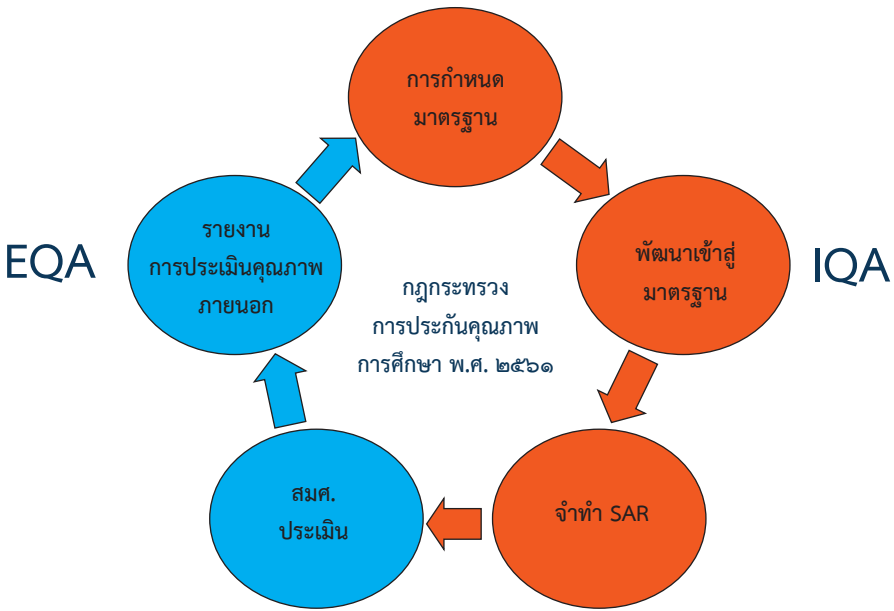
๓) **ปรับปรุงมาตรฐานผู้ประเมิน** จัดให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาทั้งภายในสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ในด้านทักษะความสามารถและทัศนคติที่เหมาะสมต่อการประเมินเพื่อพัฒนา กล่าวคือ ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินผลการประเมินตามแนวความคิดการประเมินเพื่อพัฒนา เพื่อให้ผู้ประเมินภายในมีมาตรฐานมีความน่าเชื่อถือและส่งผลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๖ กล่าวถึงหลักการประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยแบ่งเป็นระบบการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอกการประกันคุณภาพภายใน เป็นเรื่องของสถานศึกษาที่ต้องจัดทำโดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การประเมินคุณภาพภายนอก เป็นการดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระ และมีความเป็นกลางมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุก ๆ ๕ ปี และตามตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล ติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเอง ให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) จึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากจะเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษายังใช้เป็นหลักฐานเชื่อมโยงในการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากหน่วยงานภายนอกคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่มีความครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถสะท้อนคุณภาพของการบริหารจัดการศึกษาและการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นหลักประกันให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนเกิดความมั่นใจว่านักเรียนจะได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลการประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA) เป็นการประเมิน ติดตามตรวจสอบกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา มีความท้าทายและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสู่สากล และยังมีเชื่อมโยงกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) ในการร่วมรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษา และใช้ยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเปิดโอกาสให้สร้างความโดดเด่นเฉพาะทาง ทั้งนี้โดยมีแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ดังแสดงในแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒ แสดงความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance : IQA) สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาดังนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายความสำเร็จกำหนดขึ้นจะเป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริม กำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ

๒. พัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด โดยจัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะดำเนินการตามข้อตกลงที่กำหนดร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่กำหนดอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจนครอบคลุมงาน/โครงการของสถานศึกษา

๓. จัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) เป็นการนำข้อมูลผลการประเมินตามมาตรฐานของสถานศึกษา จากติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและจัดทำเป็นรายงานการประเมินตนเอง เพื่อสะท้อนภาพความสำเร็จของการพัฒนา คุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมาภายใต้บริบทของสถานศึกษา

ดังนั้นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งด้านการบริหารการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประเมินคุณภาพภายนอก (External Quality Assessment : EQA)
การประเมินคุณภาพภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีบทบาทสำคัญ ดังนี้

๑. ประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ SAR เยี่ยมชมสถานศึกษา (Site Visit) ติดตามและตรวจสอบ เพื่อสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาแต่ละระดับ ทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการศึกษา และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเชื่อถือได้ และประสิทธิผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ โดยใช้มาตรฐานของสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

๒. รายงานผลการประเมินภายนอก ผู้ประเมินคุณภาพภายนอกสรุปผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพและจัดทำรายงาน นำส่งผลการประเมินพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องให้หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานได้ติดตามและพัฒนาใน ๓ ประเด็น ได้แก่ การแก้ไขประเด็นต่าง ๆ ที่ไม่เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานของสถานศึกษา (Internal Correction) การปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ ให้ดีขึ้น (Improvement) และการพัฒนานวัตกรรมจากประเด็นต่าง ๆ (Innovation)

การประเมินคุณภาพภายนอก มีแนวคิดสำคัญ คือ ใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อกระตุ้นและจูงใจให้เกิดการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามนโยบายปฏิรูปการศึกษา ถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามบริบทของสถานศึกษาลดการประเมิน ที่ยุ่งยากกับสถานศึกษา ลดการจัดทำเอกสารเพิ่มระบบเทคโนโลยีในการประเมิน และพัฒนาคุณภาพของผู้ประเมินคุณภาพภายนอกเน้นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาว่า ดำเนินการเหมาะสม เป็นไปได้/เป็นระบบ เชื่อถือได้และเกิดประสิทธิผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามเป้าหมาย มีพัฒนาการต่อเนื่อง มีนวัตกรรมหรือเป็นแบบอย่างที่ดีหรือไม่ส่งเสริมให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ตามจุดหมายของหลักสูตรและมีความพร้อมในการแข่งขันในระดับสากล ให้ความสำคัญกับการประเมินที่มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาสร้างความโดดเด่นหรือเป็นต้นแบบในการพัฒนาในระดับท้องถิ่น/ภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ ดังนั้นการประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

การประเมินแบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ เป็นการประเมินเพื่อยืนยันคุณภาพโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยใช้วิธีการประเมินโดยอาศัยร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidences Based Assessment) ครอบคลุมองค์ประกอบทั้งระบบแบบองค์รวม (Holistic Assessment) โดยไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบการประเมินในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลงานหรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงาน ตรวจสอบผลการประเมิน

โดยคณะกรรมการในระดับเดียวกัน และสะท้อนผลการดำเนินงานโดยการประเมิน และตัดสินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) และระยะที่ ๒ เป็นการติดตามเพื่อพัฒนาโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยที่กำกับดูแลสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดังนั้น การประเมินคุณภาพภายนอกจึงสอดคล้องเป็นหนึ่งเดียวกันกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

ตอนที่ ๒

แนวทางการพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา ปรับเปลี่ยนระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกตามแนวคิดหลักการว่า สถานศึกษาสามารถออกแบบระบบการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม เป็นไปได้และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้ด้วยตนเอง การประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการยืนยันระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผลที่ได้จากการประกันคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอกนั้น จะต้องสามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ด้วย รายละเอียดการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบด้วย

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
๓. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๔. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
๕. ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
๖. จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง
รายละเอียดแต่ละเรื่องสรุปดังนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาประกาศใช้มาตรฐานและเป้าหมายการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับการศึกษาที่สถานศึกษาจัดการศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง ด้วยการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ดำเนินการวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษา จุดเน้น บริบท ความต้องการ ทิศทางการจัดการศึกษา อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมได้ พิจารณากำหนดเป้าหมายความสำเร็จทั้งเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพในปีการศึกษาปัจจุบัน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศผลการดำเนินงานของปีการศึกษาที่ผ่านมาอย่างเหมาะสม และเป็นไปได้

๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและมีการจัดทำอย่างเป็นระบบ สถานศึกษาต้องจัดทำแผน ๒ ประเภท ดังนี้

๑) แผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นแผนระยะกลาง ๓ – ๕ ปี โดยสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา

ประเมินสถานภาพของสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กำหนดกรอบกลยุทธ์/กลยุทธ์การพัฒนา กำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รongรับพร้อมประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานศึกษา

๒) แผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) เป็นการนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการวิเคราะห์ทิศทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษา วิเคราะห์ประมาณการงบประมาณรายรับ รายจ่าย จัดลำดับความสำคัญของโครงการ พร้อมกับจัดทำรายละเอียดของโครงการ กิจกรรม ที่ครอบคลุมมาตรฐานของสถานศึกษาด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและจัดการ กระบวนการจัดประสบการณ์/จัดการเรียนการสอน นโยบาย และจุดเน้นของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุตามวิสัยทัศน์ ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และเพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงจุดอ่อนของสถานศึกษา

ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องนำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริง

๓. ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดนั้น สถานศึกษาต้องมีระบบกลไกการบริหารและจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ไม่เป็นภาระกับครูหรือผู้เกี่ยวข้องมากเกินไป สถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โครงการ กิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด บรรลุเป้าหมายระดับใด

โดยสามารถใช้แนวคิด ทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่เน้นความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น การบริหารเชิงระบบ (System Approach) การใช้วงจรการพัฒนาคุณภาพ (PDCA) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) การบริหารแบบมุ่งสัมฤทธิ์ (Total Quality Management) การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) การใช้ห่วงโซ่คุณภาพ (Chain of quality) เป็นต้น หรือสถานศึกษาสามารถสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารและจัดการของตนเองก็ได้ นอกจากนี้ สถานศึกษาคควรจัดระบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระบบพัฒนาวิชาการ ระบบพัฒนาครูและบุคลากร ระบบการจัดการสภาพแวดล้อม ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศ ระบบการนิเทศภายใน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา คือ วัฒนธรรมคุณภาพที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

๔. ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นระบบและกลไก ในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการประเมินเชิงคุณภาพที่สะท้อนจุดเด่น และจุดควรพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ผสมผสานกับการประเมินเชิงปริมาณควบคู่กันไป สถานศึกษาต้องกำหนดหรือมอบหมายผู้รับผิดชอบในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และระดับสถานศึกษาให้ชัดเจน วิเคราะห์มาตรฐานและเป้าหมายตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาที่ประกาศใช้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม ดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง พร้อมทั้งสรุปรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาต่อไป

๕. ติดตามผลการดำเนินการให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประเด็นที่สถานศึกษาติดตามผล ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร กระบวนการบริหารและจัดการ การจัดสภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ เป็นต้น และการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ว่าดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร สถานศึกษาสามารถติดตามผลระหว่างและเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานก็ได้ สถานศึกษาควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามผล กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน ติดตามผล วิเคราะห์และกำหนดกรอบพร้อมทั้งสร้างเครื่องมือติดตามผล จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการติดตามอย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

รายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ดี ต้องสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนและผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษา สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ ข้อมูลทั่วไปและผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละมาตรฐานไปจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามรูปแบบรายงานที่สถานศึกษากำหนด อาจเสนอเป็นความเรียง การบรรยายประกอบแผนภูมิ รูปภาพหรือกราฟ ฯลฯ ตามบริบทของสถานศึกษา โดยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย กระชับ ชัดเจน นำเสนอข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สารสำคัญรายงานผลการประเมินตนเอง แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร และส่วนที่ ๒ ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยแต่ละมาตรฐานนำเสนอใน ๓ ประเด็น คือ ๑) คุณภาพในแต่ละมาตรฐานอยู่ในระดับใด ๒) มีหลักฐานในการอ้างอิงผลการประเมินตามประเด็นพิจารณาของแต่ละมาตรฐานอย่างไร ๓) สถานศึกษาจะมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร สถานศึกษาอาจแนบภาคผนวกที่นำเสนอหลักฐานข้อมูลสำคัญหรือเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเป็นประจำทุกปี เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

ทั้งนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งและหน่วยงานต้นสังกัด ต้องนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและต่อเนื่อง ยั่งยืนต่อไป

ตอนที่ ๓

กรณีศึกษา

กรณีศึกษา
ที่ ๑

โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ

โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด มีครูและบุคลากร รวม ๒๕ คน มีนักเรียน รวมทั้งสิ้น ๓๒๕ คน เด็กปฐมวัยมาจากครอบครัวหลากหลายอาชีพ และหลายระดับการศึกษา เด็กส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย เนื่องจาก พ่อ แม่ต้องไปประกอบอาชีพหรือทำงานที่อื่น โรงเรียนอนุบาลคุณภาพเปิดสอนระดับปฐมวัย ๒ ระดับชั้นคือ ชั้นอนุบาล ๒ (เด็ก ๔-๕ ขวบ) และชั้นอนุบาล ๓ (เด็ก ๕-๖ ขวบ) ระดับชั้นละ ๕ ห้องเรียน รวม ๑๐ ห้อง จัดกระบวนการเรียนรู้ปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายึดหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) และแนวคิดเชิงระบบ PDCA จนประสบความสำเร็จในการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้รับการยอมรับจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) และได้ทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) กับโครงการลดความเหลื่อมล้ำด้วยการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ (RIECE Thailand) ดำเนินการวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) และเป็นศูนย์ฝึกอบรมครูปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย RICEE Thailand รูปแบบ On-site training ผลการประเมินตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม

โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ มีขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สรุปได้ดังนี้

๑. ชั้นเตรียมการและสร้างความตระหนัก

๑.๑ จัดประชุมครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา บทบาท และภารกิจของครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นและความสมัครใจในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการชุดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

๑.๒ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตามโครงสร้างการบริหารงาน ๔ งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา คณะกรรมการนิเทศภายใน และคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

๑.๓ วางแผนการดำเนินงานโดยการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมตามภาระงานของคณะกรรมการแต่ละคณะ

๒. ชั้นดำเนินการ

๒.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยยึดมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เอกลักษณะและอัตลักษณ์ของสถานศึกษา จัดทำเป็นมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยจำนวน ๓ มาตรฐานโดยเพิ่มรายละเอียดในประเด็นพิจารณาข้อ ๓.๒ ในมาตรฐานที่ ๓ เป็น“จัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) โดยยึดหลักการตามวงล้อแห่งการเรียนรู้ (Wheel of Learning) ที่เน้นให้เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำ (Active Participatory Learning) สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านมุมนเล่นที่หลากหลาย ที่มีสื่อและกิจกรรม

ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก ส่งเสริมให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ภายใต้บรรยากาศของการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก”

๒.๒ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายความสำเร็จ และจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานของสถานศึกษา ผลการประเมินภายนอก รอบที่ผ่านๆ มา รวมทั้งข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอก ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาทุกด้านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูและเด็กปฐมวัย จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษาของ สภาพปัญหา ความต้องการและความคาดหวังของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษา

๒.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีโดยจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและงานทั้ง ๔ งาน ตามภารกิจของสถานศึกษา และระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๒.๔ จัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๑) กิจกรรมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

- กิจกรรมการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope)
- กิจกรรมการจัดการประชุมปฏิบัติการ “เทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope)”
- กิจกรรมการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) โดยใช้กระบวนการ PLC
- กิจกรรมการประเมินและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

๒) กิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย

- การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope)

- กิจกรรมการพัฒนาผู้ปกครองเด็ก “การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย”

- กิจกรรมพานิทานกลับบ้าน

- กิจกรรมค่ายวิชาการปฐมวัย

- กิจกรรมการทำศนศึกษาแหล่งเรียนรู้

- กิจกรรมตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย

โดยจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย

- กิจกรรมการเยี่ยมบ้านเด็กปฐมวัย

- กิจกรรมการประเมินพัฒนาการ และการจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๒.๕ ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ประชุมครูวางแผนการจัดกิจกรรมตามกิจวัตรประจำวัน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ประชุมครูเพื่อการปรับปรุง แก้ไขปัญหาเด็กปฐมวัย เดือนละ ๑ ครั้ง ประชุมคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๓. ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน

๓.๑ นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยคณะกรรมการนิเทศภายในภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๓.๒ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC และทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (AAR)

๓.๓ ประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

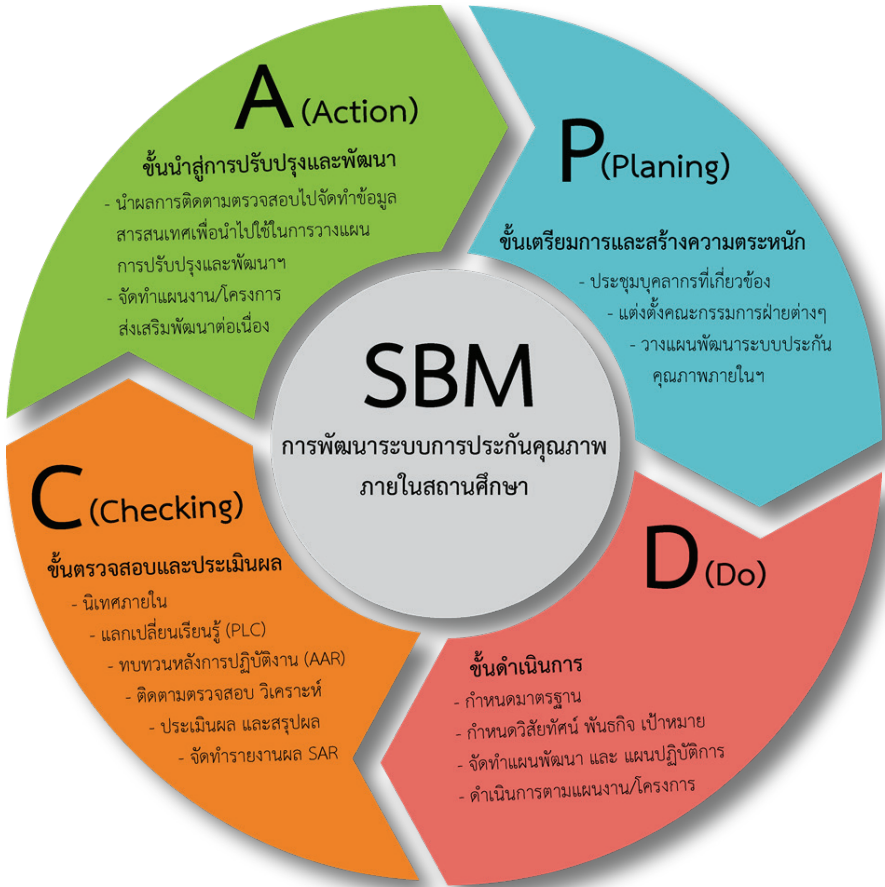
๓.๔ ประเมินและพัฒนาหลักสูตรโดยคณะครูผู้สอนทุกคน เมื่อสิ้นปีการศึกษา

๓.๕ ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๓.๖ วิเคราะห์ผลการประเมิน เพื่อหาจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และจัดทำรายงานประจำปีเผยแพร่แก่ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัด และสาธารณชน

๔. ชี้นำสู่การปรับปรุงและพัฒนา

- นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปวิเคราะห์จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย รวมทั้งเป็นข้อมูลในการเตรียมรับการประเมินภายนอกต่อไป

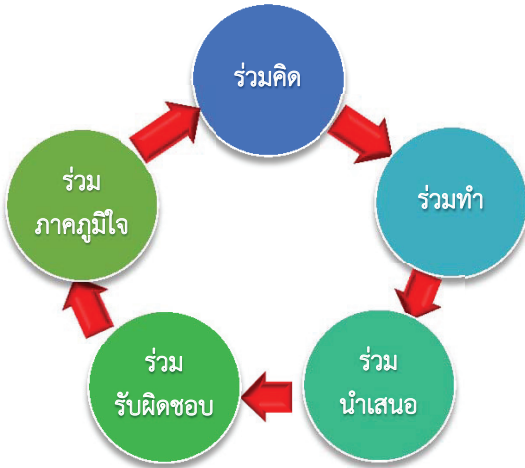

แผนภาพที่ ๓ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนอนุบาลคุณภาพ

โรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่งตั้งอยู่จังหวัดสระบุรี มีแนวคิดในการสร้างโอกาสเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมสร้างตนเอง ประชาชนมีอาชีพเป็นเกษตรกรและรับจ้าง นักเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมาย โดยนำกระบวนการ ๕ ร่วม คือ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมนำเสนอ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมภาคภูมิใจ” มาใช้ในการบริหารและจัดการ มีการทำงานเป็นทีมร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ส่งผลให้โรงเรียนได้รับรางวัลรางวัลชนะเลิศการประกวดผลิตภัณฑส์สหกรณ์นักเรียนดีเด่น ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ โรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบ NT O-NET สูงกว่าระดับประเทศทุกวิชา ๓ ปีการศึกษาต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการพัฒนา ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔

เกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่ยั่งยืน

- เวทีวิชาการเปิดโรงเรียนสู่บ้าน
- นำเสนอผลความสำเร็จทางเว็บไซต์ สื่อสังคม เอกสารวิชาการ
- ขอรับการประเมินรับรางวัลต่างๆ

การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน

- วิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็น
- จัดระบบข้อมูลสารสนเทศและการให้บริการ
- ประชุมปฏิบัติการผู้ปกครอง ชุมชน และครู สร้างความเข้าใจร่วมกัน
- จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนด โครงการ/กิจกรรมตอบสนองนโยบาย จุดเน้นและความต้องการ
- ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนแบบบูรณาการ เช่น พี่สอนน้อง เพื่อนสอนเพื่อน วางทำงานอ่านทุกคน ห้องสมุดเคลื่อนที่ แข่งขันตอบปัญหา หนังสือเล่มเล็ก เป็นต้น
- ใช้เครือข่ายพันธมิตรพัฒนาคุณภาพ
- รวบรวมร่องรอยหลักฐานเชิงประจักษ์

การนำความเปลี่ยนแปลงสู่สถานศึกษา

- รู้ตน (เรียนรู้จุดอ่อน อุปสรรค)
- รู้ทัน (เปลี่ยนแปลงคุณภาพทั้งระบบให้ทันการณ)
- สร้างสรรค์พัฒนา (เกิดกระบวนการ แบบอย่างที่ดี)

การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐาน

- ใช้กระบวนการนิเทศภายใน
- ติดตามตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู กระบวนการบริหาร ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ทบทวน หลังการปฏิบัติงาน (AAR)
- รับการนิเทศ ติดตามจากต้นสังกัด
- สรุปการประเมินคุณภาพ การศึกษาและจัดทำรายงาน SAR

แผนภาพที่ ๔ แสดงกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนด้วยกระบวนการ ๕ ร่วม

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กแห่งหนึ่ง มีครูจำนวน ๕ คน มีนักเรียนจำนวน ๙๗ คน เปิดสอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการแต่งตั้งมาทำหน้าที่ผู้อำนวยการโรงเรียน เมื่อต้นปีการศึกษา ๒๕๕๙ หลังจากมารับตำแหน่งได้นำแนวคิด “ห่วงโซ่คุณภาพ” (Chain of quality) ในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง ดังนี้

๑. สร้างความเข้าใจให้กับครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน ด้วยการจัดประชุมและเสวนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๓ ครั้ง เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้อง กำหนดอุดมการณ์และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่ชัดเจนร่วมกัน คือ “การศึกษาของเด็ก ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี”

๒. จัดระบบบริหารและการนำองค์กรให้ชัดเจน โดยจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนซึ่งถือเป็นแผนระยะยาวที่สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี มุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดจากการประชุม เสวนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การจัดระบบบริหารให้ความสำคัญกับการกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก คำนี้ถึงหลักการมีส่วนร่วม ความถนัดและความต้องการของบุคคล ใช้เทคโนโลยีในการจัดระบบสารสนเทศ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานตามระบบ สร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และเอื้อต่อบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน

๓. การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ ออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา มีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิด ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning นำกระบวนการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเวทีของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และใช้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนให้ป็นครูมืออาชีพ

๔. การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียน ทันยุค ทันสมัย พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรายบุคคลจากผลการประเมินผู้เรียนระหว่างเรียนด้วยเครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลตามเป้าหมายในทุกชั่วโมงการสอน นำนวัตกรรมมาใช้แก้ปัญหการเรียนรู้ของผู้เรียน

๕. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียน ผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน มีโอกาสได้ตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการบริหารและการจัดการ และคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาและยืนยันคุณภาพให้เป็นการยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

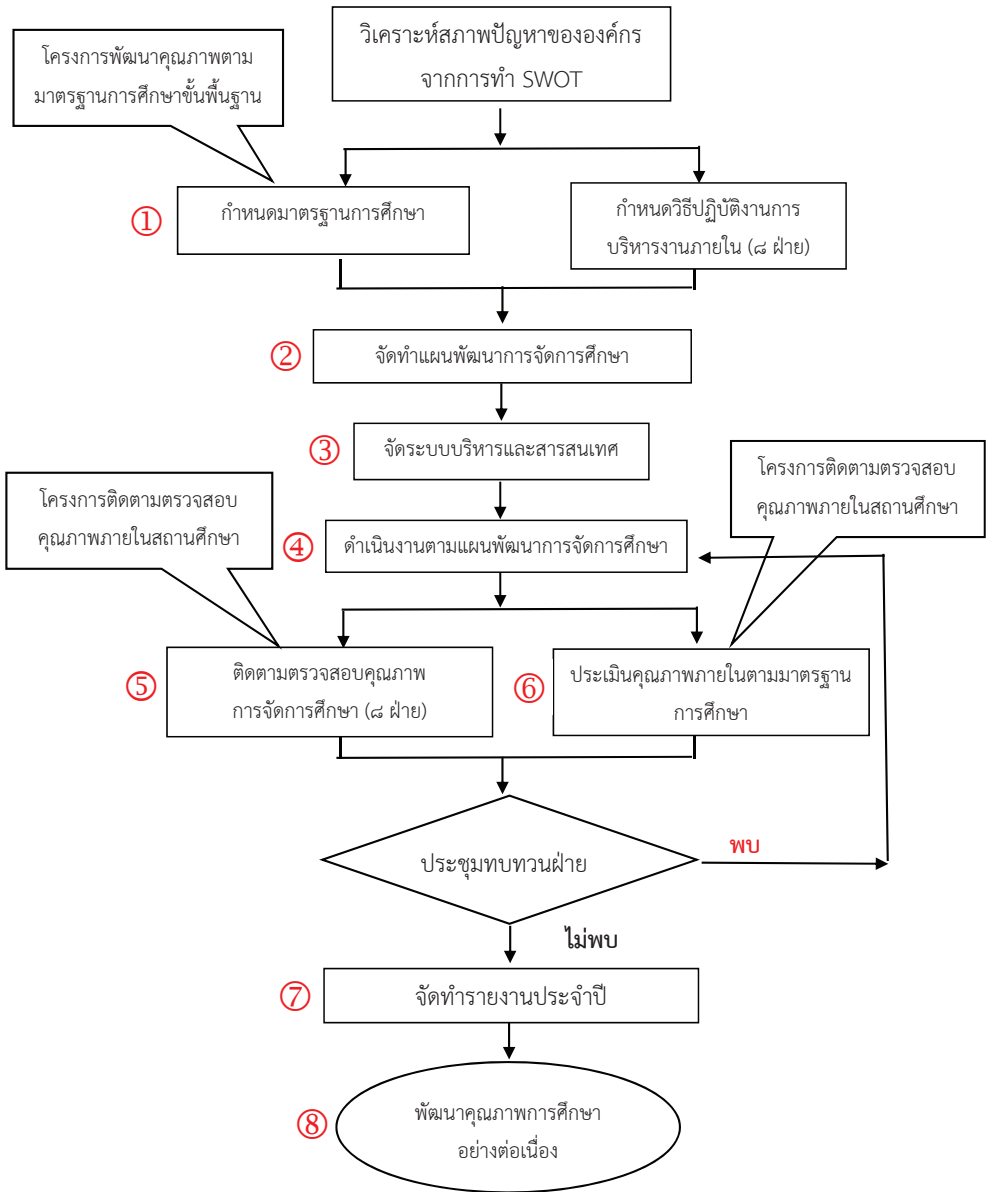

แผนภาพที่ ๕ ห่วงโซ่คุณภาพของการจัดการศึกษา (Chain of quality) ปรับปรุงจาก Evaluation Indicators for Education Reviews in Early Childhood Services. (๒๐๐๔)

สถานศึกษาที่มีระบบบริหารจัดการด้วยห่วงโซ่คุณภาพนำโดยผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการสูงจะเสริมสร้างศักยภาพครูผู้สอนให้เป็นบุคลากรที่มีความสามารถทางวิชาการ มีภาวะผู้นำทางวิชาการเช่นเดียวกัน ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จัดการเรียนรู้ที่สนุกกระตุ้นให้คิดและทดลองทำ การเรียนรู้สู่การปฏิบัติทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน การจัดการศึกษาได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน อันเนื่องมาจากการที่ทุกคนทุกฝ่ายมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันจากความเชื่อมโยงของการปฏิบัติงานดังกล่าวมั่นใจได้ว่าผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนดอย่างแน่นอน

โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ เป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยกระบวนการ PDCA เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ พัฒนาและจัดเก็บข้อมูลจากการปฏิบัติงานตามสภาพจริง ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการวางระบบและดำเนินงานโดยผ่านกิจกรรมวิเคราะห์ห้วงค์กรที่สะท้อนผลการปฏิบัติงานตามบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการสรุปประเมินและรายงานผลการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพภายในสถานศึกษาให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบและนำผลจากการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ๘ ขั้นตอน คือ ๑) กำหนดมาตรฐานการศึกษา และกำหนดการปฏิบัติงานการบริหารงานภายใน ๘ ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายจริยธรรม ฝ่ายกิจการนักเรียน ฝ่ายธุรการ-การเงิน ฝ่ายบริการสัมพันธ์ชุมชน ฝ่ายอาคารสถานที่ และฝ่ายนโยบาย ซึ่งมีการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขึ้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับกำหนดมาตรฐานการศึกษา ๒) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ๓) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ๔) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ๕) ติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา โดยคณะกรรมการบริหารภายใน ๘ ฝ่าย ๖) ประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ๗) จัดทำรายงานประจำปี และ ๘) พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบส่งผลให้ได้รับความมั่นใจต่อระบบการบริหารและการจัดการของสถานศึกษาจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน/ท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ซึ่งมี ดังนี้

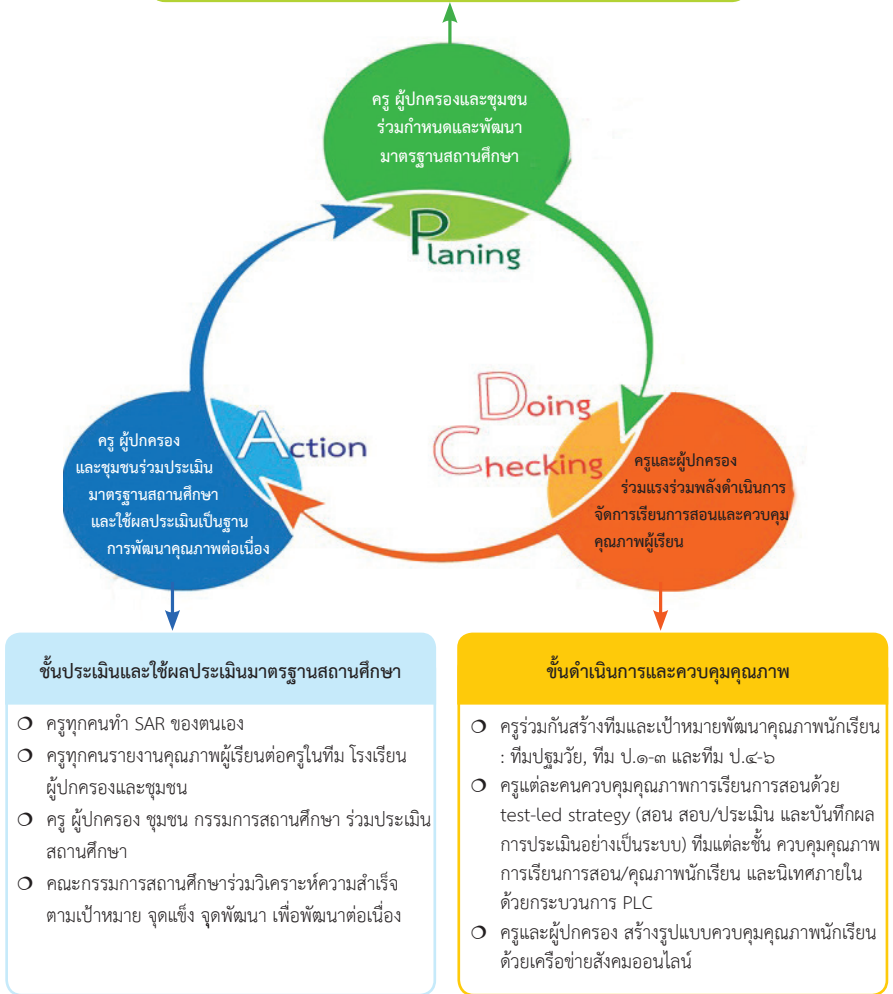
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลคุณภาพ

โรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยถึงประถมศึกษาปีที่ ๖ นักเรียนจำนวน ๑๐๕ คน ซึ่งส่วนมากอาศัยอยู่ในปกครองของปู่ย่าตายาย ขาดความอบอุ่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และเสี่ยงต่อการถูกยุบเนื่องจากอยู่ในเขตบริการของโรงเรียนแม่เหล็กที่มีขีดความสามารถในการดึงดูดสูง เป็นความท้าทายที่โรงเรียนต้องแสวงหากลยุทธ์ในการรับมืออย่างรัดกุม จากการวิเคราะห์โอกาสในการพัฒนา โรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกคน มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความเข้าใจธรรมชาติของสังคมและการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน จึงเกิดรูปแบบการพัฒนาที่เรียบง่ายในวิธีการทำงานปกติอิงแนวคิดร่วมแรงรวมใจกับชุมชน (Community-Collaborative Approach) และบริหารจัดการหลักสูตรการเรียนการสอนอิงแนวคิด Team-Teaching และควบคุมคุณภาพด้วยกระบวนการ PLC ทั้งระหว่างทีมครูผู้สอน และระหว่างครูกับชุมชน ส่งผลให้นักเรียนมีผลทดสอบระดับชาติ ทั้ง NT และ O-NET สูงขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑ นักเรียนและชุมชนมีความรักและศรัทธาต่อโรงเรียน เข้ามาร่วมแรงร่วมพลังพัฒนาคุณภาพการศึกษาของลูกหลานให้ยั่งยืนตลอดไป ดังแสดงในแผนภาพที่ ๖

ชั้นวางแผนพัฒนาคุณภาพ : ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมกัน

- กำหนดคุณภาพผู้เรียน
- กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา
- กำหนดมาตรฐานสถานศึกษา
- กำหนดบทบาทการร่วมพัฒนาของครู และชุมชน

แผนภาพที่ ๖ รูปแบบการบริหารงานเชิงระบบ (PDCA) โรงเรียนวิถีคุณภาพ

โรงเรียนอนุบาลคุณธรรมเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีกระบวนการในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑) **มีการกำหนดเป้าหมายมาตรฐานคุณภาพ** จากการวิเคราะห์จุดเน้นบริษัท ความต้องการของสถานศึกษา นโยบายและจุดเน้นจากหน่วยงานต้นสังกัด มาตรฐานการศึกษาาระดับต่าง ๆ และจากผลการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกที่ผ่านมา มากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ที่จะนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี

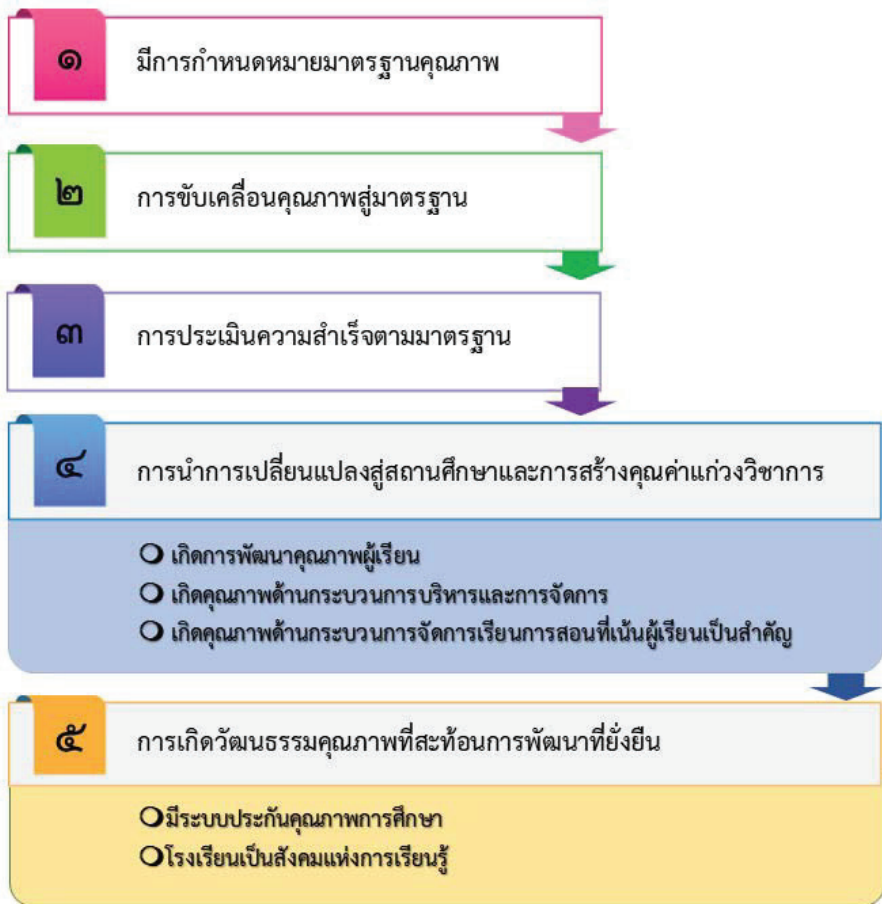
๒) **การขับเคลื่อนคุณภาพสู่มาตรฐาน** มีการออกแบบระบบการทำแผนงานโครงการหรือกิจกรรมรองรับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และมีกระบวนการนิเทศ กำกับติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน

๓) **การประเมินความสำเร็จตามมาตรฐาน** มีการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ จากหลายระดับโดยยึดหลักการกระจายอำนาจแบบมีส่วนร่วม จากผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้างาน และมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน โดยใช้กระบวนการที่หลากหลาย เช่น การทบทวนหลังปฏิบัติงาน (After action review : AAR) ผ่านกระบวนการ PLC เพื่อสรุปผลและหาแนวทางในการ

๔) **การนำการเปลี่ยนแปลงสู่สถานศึกษาและการสร้างคุณค่า** แก่งวิชาการ มีกระบวนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในมีประสิทธิผล ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ผู้เรียนมีความสามารถ

ในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีการคิดวิเคราะห์ มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่ครูทำหน้าที่เป็น Coach ใช้การจัดการเรียน การสอนในรูปแบบ PBL (Project-Based Learning) ก่อให้เกิดการพัฒนา ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการอย่างเป็นรูปธรรมที่มีการวางแผน การดำเนินการระยะยาวในรูปแบบของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปี และก่อให้เกิดคุณภาพด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย เช่น จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการ ๕ Steps (QSCCS) บันได ๕ ขั้น (๕L) จัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบ STEM จัดการเรียนรู้โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการวิจัย QPAR เป็นต้น

๕) การเกิดวัฒนธรรมคุณภาพที่สะท้อนการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการบริหาร โดยยึดหลักการของระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยการดำเนินการประกัน คุณภาพรายบุคคลที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาตัวเอง และคุณภาพการจัดการศึกษา มีการประเมินและรายงานผลการประกันคุณภาพ รายบุคคลเพื่อควมมีประสิทธิผลและยั่งยืน ดำเนินการสร้างให้โรงเรียนเป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

แผนภาพที่ ๗ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา โรงเรียนอนุบาลคุณธรรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๓). กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓, ประกาศ ณ วันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓. ม.ป.ป. (เอกสารอัดสำเนา)
- _____. (๒๕๖๑). กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑. (เอกสารอัดสำเนา)
- _____. (๒๕๖๑). มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. (๒๕๔๒). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๗๔ ก (๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๒).
- _____. (๒๕๕๕). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๒๓ ก (๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๕).
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (๒๕๕๔). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.๒๕๕๔ -๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒ - ๕ ปี) ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน ๒๕๕๔). ค้นเมื่อ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒, จาก <http://www.onesqa.or.th/th/content-view/๙๒๑/๑๒๐๔/>
- _____. (๒๕๖๐). กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓). การประชุมคณะกรรมการบริหาร สมศ. ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐. ค้นเมื่อ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๒, จาก https://webs.rmutl.ac.th/assets/upload/files/๒๐๑๗/๑๑/๒๐๑๗๑๑๐๑๑๔๑๘๒๗_๗๐๙๔๒.pdf

_____ . (๒๕๖๒). กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๓) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. (๒๕๕๔). การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____ . (๒๕๕๔). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :กระทรวงฯ.

_____ . (๒๕๕๔). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____ . (๒๕๖๑). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานศุนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ກາລະພັນ

กฎกระทรวง
การประกันคุณภาพการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และมาตรา ๔๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“การประกันคุณภาพการศึกษา” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหารคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ข้อ ๓ ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี

เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษา เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๔ เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามข้อ ๓ แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

ให้สำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และจัดส่งรายงานผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบดังกล่าว พร้อมข้อเสนอแนะให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นๆ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ในการดำเนินการตามวรรคสอง สำนักงานอาจจัดให้บุคคลหรือหน่วยงานที่ได้รับรองจากสำนักงานดำเนินการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้

ให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้นติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามวรรคสอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่แนวทางในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อนและคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพ ทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำเป็นต้องปรับปรุงมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกัน จึงให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ลงวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙ (๓) ได้กำหนดการจัดระบบ โครงสร้าง

และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักที่สำคัญข้อหนึ่ง คือ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาโดยมาตรา ๓๑ ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผนและมาตรฐานการศึกษา และมาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ (๓) มาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๕ มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบกับมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามเอกสารแนบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประกาศ ณ วันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

- ๑) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ
- ๒) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา
- ๓) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม
- ๔) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- ๕) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา
- ๖) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

- ๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
 - ๑) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด
 - ๒) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย
 - ๓) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย
 - ๔) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย

แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน
ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ การจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญแต่ละ
มาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพเด็ก

- ๑.๑ มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้
- ๑.๒ มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้
- ๑.๓ มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- ๑.๔ มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น
- ๒.๒ จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน
- ๒.๓ ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์

๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และ
เพียงพอ

๒.๕ ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อ
สนับสนุนการจัดประสบการณ์

๒.๖ มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

มาตรฐานที่ ๓ การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

๓.๑ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล
เต็มศักยภาพ

๓.๒ สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมี
ความสุข

๓.๓ จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม
กับวัย

๓.๔ ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและนำผลการประเมิน
พัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาการเด็ก

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ
แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ
ฉบับลงวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ.
๒๕๖๑ มีจำนวน ๓ มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
แต่ละมาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้เรียน

๑.๑ ผลการพัฒนาผู้เรียน

๑) มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกถึง
ความรู้ ความสามารถ ทักษะตามที่ระบุไว้ในแผนการจัด
การศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือ
เฉพาะครอบครัว

๒) มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อหรือการส่งต่อ
เข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการอาชีพหรือการ
ดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

๑.๒ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

๑) มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด

๒) มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ตามศักยภาพของ
ผู้เรียนแต่ละบุคคล

มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ

- ๒.๑ มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- ๒.๒ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- ๒.๓ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- ๒.๔ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- ๒.๕ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- ๒.๖ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- ๓.๑ การจัดเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตได้
- ๓.๒ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๓ มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก
- ๓.๔ ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- ๓.๕ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๑

โดยที่มีประกาศใช้กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ได้กำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษอันส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกที่สะท้อนสภาพการดำเนินงานที่แท้จริงและเกิดประสิทธิภาพ และกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา และมีกลไกปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา แต่ละระดับให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ใช้เป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ระดับสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนา และเพื่อเป็นกลไกในการควบคุมตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๒. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนี้

๒.๑ กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัยและหรือระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงประกาศใช้ และให้สถานศึกษากำหนดเป้าหมายความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบท ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้ โดยให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการและรับผิดชอบร่วมกัน

๒.๒ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยสะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๓ ดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๒.๔ ประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ และวิธีการที่เหมาะสม

๒.๕ ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา และนำผลการติดตามไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

๒.๖ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self - Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นำเสนอรายงานผลการประเมินตนเองต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความเห็นชอบ และจัดส่งรายงานดังกล่าวต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นประจำทุกปี

๒.๗ พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพโดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๓. สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา

ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ศึกษา วิเคราะห์ รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตลอดจนให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งอย่างต่อเนื่อง

๒. รวบรวม และสังเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) พร้อมกับประเด็นต่างๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้น และจัดส่งไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๓. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพภายนอก

๕. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. ศึกษา วิเคราะห์ สรุปผลรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) และรวบรวมประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา ไปยังสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอก

๓. ติดตามผลการดำเนินงาน ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

๔. ประสานความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการจัดบุคคลร่วมเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายนอกกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๕. อาจมอบหมายบุคคลที่ไม่ได้เป็นผู้ประเมินเข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้
ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

นายบุญรักษ์ ยอดเพชร
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา

ดร.อำนาจ วิทยานุกูวดี
ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์
ดร.วิษณุ ทรัพย์สมบัติ

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.มธุรส ประภาจันทร
นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ
ดร.ฉัตรชัย หวังมีงมี
นายประสิทธิ์ ทำกันหา
นางสาวอนงนาฎ อินกองงาม

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสาวยลดา โพธิสิงห์

พนักงานจ้างเหมาบริการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นายสท้าน พวกดอนเค็ง

พนักงานจ้างเหมาบริการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสาวปัทมา ฉายแสง

พนักงานจ้างเหมาบริการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเนื้อหา

ดร.ไพรวลัย พิทักษ์สาถ์

ข้าราชการบำนาญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมาธิการและเทียบเอกสาร

ดร.มธุรส ประภาจันทร์

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

ดร.ฉัตรชัย หวังมีจมี

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสาวอนงนาฏ อินกองงาม

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.

นางสาวรุ่งทิwa งามตา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักติดตามและประเมินผล

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สพฐ.

นายธัญญา เรืองแก้ว
นางรำไพ ไชยพาลี
นางสาวสุวณี พิมพ์วรรณ
นายสมบัติ เนตรสว่าง

ดร.กนกมนตร นาจวง

ดร.วราภรณ์ แก้วสีขาว

นางสาวพิไลลักษณ์ หมั่นวงศ์

นางสาวสุนทรี จันทร์สำราญ

ดร.สุชาติ บรรจงการ

นางสาวศิรินทิพย์ ล้ำเลิศ

ข้าราชการบำนาญ

ข้าราชการบำนาญ

ข้าราชการบำนาญ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระบุรี เขต ๑

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต ๓

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาส เขต ๒

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต ๔

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต ๕ (สิงห์บุรี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สพฐ.

นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต ๔

คณะบรรณาธิการกิจ

ดร.มธุรส ปรากฏจันทร์	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางสุอารีย์ ชื่นเจริญ	สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ. นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
ดร.ฉัตรชัย หวังมีจงมี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นายประสิทธิ์ ทำกันหา	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นางสาวอนงนาภา อินกองงาม	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ.
นางสาวสุวณี พิมพวรรณ	ข้าราชการบำนาญ
นายสมโภชน์ หลักฐาน	ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต ๑
นายสมบัติ เนตรสว่าง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต ๑
ดร.กนกมนตร นาจวง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต ๓

ออกแบบปก

นางสาวศิรินทิพย์ ล้ำเลิศ	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต ๔
--------------------------	---

สำนักทดสอบทางการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

<http://bet.obec.go.th>

๐ ๒๒๘๘ ๕๗๕๗ - ๘

๐ ๒๖๒๘ ๕๘๖๒